

LEA DLUGOŠOVÁ

Nie je hriech ako hriech

www.knihanaj.sk

LEA DLUGOŠOVÁ

Nie je hriech ako hriech

Vydavateľ Richard Lunter - KICOM

Text: Lea Dlugošová

Jazyková korektúra: Mgr. Silvia Valkovič

Tlačiareň: Tlačiareň Kežmarok GG s.r.o., www.tlaciarengg.sk

Vydavateľ: Richard Lunter – KICOM

Veľký Slavkov 90, 059 91

Objednávky: www.knihanj.sk

info@knihanj.sk

Vydanie prvé, 2022

ISBN: 978-80-89780-40-2

Všetky práva vyhradené.

Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná a kopírovaná bez písomného súhlasu majiteľa autorských práv.

Ďakujem manželovi Rašćovi, bez ktoreho by táto kniha neuzrela svetlo sveta, a svojej rodine a blízkym.

1.

*Zase raz tie narodeniny, pomyslela si Silvia, keď prišla domov z práce. Celý deň bola zavalená pracovnými povinnosťami a nemala čas myslieť na svoj súkromný život. Svoju prácu nemala rada, pokladala ju len za zdroj príjmu. Ale dnes bola vďačná, že tam musela ísť. Aspoň jej rýchlejšie prešiel deň. Otvorila dvere bytu a kľúč hodila k ostatným do košíka na skrinke s topánkami. Potom si vyzula topánky, pozrela sa do zrkadla a trpkó sa usmiala nad tým, aký smutný život žije. *To sú už štyridsiate piate. Páni, ale ten čas letí. Štyridsaťpäť a nikoho, kto by ma privítal, postískal a poblahoželal. To som teda dopadla.**

V spálni sa prezliekla, v kuchyni postavila vodu na polievku a začala si prezeráť poštu, ktorú vybrala z poštovej schránky. Faktúra za telefón, výpis z banky, vernostné blahoželanie k narodeninám z obchodu, kde bola zákazníčkou, a pohľadnica od matky. Bez prečítania ju položila na stôl. Nezaujímal ju. Pohľadnice od matky k narodeninám, meninám a k Vianociam sa už stali pravidlom. Nečítala ich. Ignorovala ich.

Silvia bola tmavá brunetka s hnedými očami. Pleť mala oproti farbe vlasov svetlejšiu, v lete pekne opálenú. Na tvári pod okom mala drobné materské znamienko. Inak bola jej pokožka čistá, bez výrazných píeh alebo vyrážok. Nos primeraný tvári a pekné plné pery, ktoré jej závideli aj slepci. Postavu mala vyššiu, nie najštíhlejšiu, ale nedalo sa povedať, že by bola moletná. Možno to robili práve prsia, ktorými bola obdarená. Iné si prajú, aby mali väčšie prsia, a ona si, práve naopak, želala, aby mala v týchto partiách menej. Nemala síce žiadne zdravotné problémy, ale po dlhom a namáhavom dni predsa len zvykla cítiť chrbát.

Sadla si za stôl a zjedla tanier polievky. Veľmi jej nechutilo, ale musela niečo zjesť, aby ju tesne pred spaním neprepadol hlad. Keď dojedla, oči jej spadli na pohľadnicu. Nemala záujem prečítať si ju, veď aj tak vedela, čo tam bude napísané. *Všetko najlepšie, blá, blá, blá...* Ešte dlho sedela za stolom a zíjala na ňu. Nie preto, že by jej to nedalo, bola len unavená z celého dňa a z celého života. Dnes to na ňu doľahlo. Nakoniec pohľadnicu predsa len vzala do rúk, pozrela si obrázky a položila ju späť na stôl. Zdvihla sa od stola, poumývala riad, ktorý mala špinavý ešte od raňajok, upratala a pustila si televízor. Zapla ho, ale nesledova-

la. Rozmýšľala nad sebou, nad svojím životom, nad prácou a nad tým, prečo je dnes taká smutná a skleslá. *Určite to bude len únavou.*

„Ach, idem spať,“ povedala si nahlas. Potom si ľahla a rýchlo zaspala tvrdým spánkom.

Ráno sa Silvia prebudila zdesená. Najskôr sa jej zdalo, že zaspala, mala pocit, že niečo premeškala. S vystrašeným výrazom sa rýchlo posadila na posteli. Zaujímavé, presne vedela, čo sa jej snívalo. Keď sa zobudila náhle, sny si väčšinou nezapamätala, ale tentokrát si to pamätala celkom presne, dokonca aj to, ako sa pri tom cítila. Snívало sa jej, že bola v zajateckom tábore spolu s ľuďmi, s ktorými bola kedysi dávno na dovolenke, a jeden strážnik im povedal, že ich nepotrebujú, a preto zomrú. Všetci boli vystrašení, len Silvia sa hrdo postavila pred strážcu a povedala, že keď to má prísť, nech to teda urobí hneď. A on do nej bez váhania strelil. Spadla na kolená a cítila, ako ju guľka páli v hrudi, ako ju bolí celé telo, ako jej po šatách steká lepkavá krv. Z jej tela pomaličky vytekal život a každý nádych ju stál veľa energie, aby sa jej život predĺžil aspoň o jeden ďalší. Nakoniec vydýchla naposledy a uľavilo sa jej od bolesti.

Tak takto vyzerá smrť? Zaujímavé, pokrútila Silvia hlavou a vstala z postele. Asi som to už niekedy v minulom živote prežila. Umyla si zuby, dala zovrieť vodu na kávu, urobila si chlebič a sadla si za stôl. Bez raňajok nikdy nevyšla z domu, to bolo jej alfou a omegou. Počas jedenia listovala v časopise, odkiaľ vypadla pohľadnica od matky. *Zase tá karta od mamy. Čo sa to deje, prečo na ňu stále natrafím?*

Silvia vždy sledovala signály, ktoré jej život dával. Raz napríklad chcela darovať krv, no práve v ten deň mali zatvorené, pretože na budove vymieňali okná. Povedala si, „dobré, prídem nabudúce,“ a tak aj bolo. Vypísala papiere a do kolónky s otázkou, či v poslednej dobe podstúpila nejaké lekárske vyšetrenie, napísala *sklerotizácia krčových žíl*. Potom sa začala vyzliekať, keď vtom prišla lekárka a oznámila jej, že by bolo lepšie, keby to radšej odložila o pol roka, práve pre tú tekutinu, ktorá sa používa pri sklerotizácii. Silvia si vtedy povedala, že darovať krv už nepríde, pretože sa jej niekto snaží naznačiť, aby to nerobila. Takéto znamenia si pozorne všímala a verila, že nič v živote sa nedeje bez príčiny. Nikdy nebola natoľko veriaca, že by vysedávala po kostoloch

a ponáhľala sa na spoveď a na sväté prijímanie, ale verila, že nad nami určite niekto bdie. Vzala teda pohľadnicu od mamy a prečítala si ju.

Všetko najlepšie, Silvinka,

bola by som rada, keby som Ťa mohla vidieť, chcela by som Ti niečo povedať.

Mama

Písmo bolo roztrasené, akoby ten, kto to písal, používal ruku na písanie len trikrát do roka. *Mama... ako dlho som to slovo nevyslovila*, pomyslela si Silvia. *Čo si vôbec o sebe myslí? Nevidela som ju päť rokov, rovnako dlhú dobu sme sa spolu nerozprávali, a ona si teraz myslí, že za ňou poletím. Ved' ani neviem, či by som ju vôbec spoznala. Naposledy som ju videla na súde, keď vyniesli rozsudok.*

Silvia bola na mamu stále nahnevaná. Nenávidela ju za to, čo urobila, a do akej hanby ju dostala. *Dvanásť rokov odňatia slobody nepodmienečne za úmyselné zabitie.* Vyjadrenie sudcu ešte vždy znelo v Silviiných ušiach. Odvtedy Silvia svoju matku nevidela. Nechcela o nej vedieť ani počuť, a už vôbec nemala chuť ísť na jej povel do väznice. Od tej doby síce prešlo veľa času, ale stále to bolelo. Pokrútila hlavou, aby zapudila myšlienku na mamu, rýchlo sa obula a odišla do práce.

Silvia chodievala pešo svižnou chôdzou. Bola presvedčená, že keď sa ráno prejde, krv v jej tele sa rozprúdi, nebude taká zaspatá a veci bude vedieť vybaviť rýchlejšie a pohotovejšie. Ani dnešok nemal byť výnimkou, ved' narodeniny boli včera, a to je už minulosťou. Ale akosi jej to nešlo. Zdalo sa jej, že každý krok trvá večne, a nedokázala sa prinútiť ísť rýchlejším tempom. Okrem toho sa jej začalo zahmlievať pred očami a pocítila žalúdočnú nevoľnosť. Napínalo ju na zvracanie. *Čo sa to so mnou deje? Hádám len nebudem chorá, už len to by mi teraz chýbalo, premýšľala.*

Otočila sa, kľúč, ktorý mala ešte stále v ruke, strčila naspäť do dverí a vrátila sa domov. Zavolala do práce, že sa necíti dobre a dnes zostane doma. Vyzliekla si elegantnú sukňu a blúzku, vhupla do starých rozťahovaných teplákov a vrátila sa do postele. Presne tak rýchlo, ako

sa prezliekla, aj zaspala. Snívало sa jej, že bola malé dieťa, mohla mať tak tri-štyri roky. Bola jeseň, na chodníkoch kopec lístia rôznych farieb a ona maličká mala obuté gumové čižmičky. S radosťou rozkopávala haldy nakopeného lístia a smiala sa pekným detským smiechom. Niekoľko tam bol s ňou a dával na ňu pozor. Chytil lístie do rúk a vyhadzoval do vzduchu, robil listový dážď a tiež sa nahlas smial. Ten pekný ženský hlas patril jej mame. Silvia jej nevidela do tváre, len ju počula. Takto sa spolu chvíľu hrali, hádzali na seba lístie, točili sa dookola, smiali sa a vyzerali šťastne. Až kým sa malej Silvinke nepošmykla nôžka, nestratila rovnováhu a nespadla dolu brehom do potoka. Mama okamžite bežala za ňou, aby jej pomohla. Silvia nevedela lapiť dych. Voda bola všade. Mala ju v ústach, štípala ju v nose a trochu jej aj vdýchla. Keď sa už zdalo, že to nevydrží s dychom, niekto ju schmatol za rukáv jesennej bundy a postrčil na okraj potoka, aby sa premoknutá do nitky mohla vytiahnuť na breh. Keď sa Silvia, zrazu už dospelá, obzrela, aby uvidela svojho záchrancu, zbadala matku, ako ju prúd stále viac a viac sťahuje pod vodu, a ako sa od nej vzdáľuje. Videla už len jej krčom skrivenú tvár a ruku, ktorá sa k nej naťahuje a prosí o záchranu. Silvii na brehu vyhrkli slzy. Plakala, pretože mame nepomohla a nedokázala ju zachrániť. Ešte väčšmi sa rozplakala, keď sa poobzerala okolo seba a uvedomila si, že zostala samučičká a opustená, a v tejto ťažkej chvíli jej nemá kto pomôcť. Mokrú sedela na brehu potoka a nahlas vzlykala, až sa zajakávala.

Keď sa Silvia prebudila, namiesto slz v očiach mala neporiadok v hlave. Nevedela, čo si má o tom myslieť. Čo to malo znamenať? *Prečo takýto sen, prečo práve takýto...* Rýchlo vstala, až sa jej zatmelo pred očami, šla do kuchyne, vzala pohľadnicu od matky a vrátila sa do postele. Zízala na ňu a dookola čítala: *Všetko najlepšie, Silvinka, bola by som rada, keby som Ťa mohla vidieť, chcela by som Ti niečo povedať. Mama. Všetko najlepšie, Silvinka, bola by som rada, keby som Ťa mohla vidieť, chcela by som Ti niečo povedať. Mama. Všetko najlepšie...* Čo to má byť? *Nejaké znamenie? A prečo?* Nerozumela tomu, hlavou jej vírili rôzne myšlienky. Pozrela sa na hodinky. Odvtedy, čo si šla ľahnúť, prešlo asi len pol hodiny. Cítila sa viac vyčerpaná, ako keď šla do postele. Unavil ju sen. Znovu sa zababušila do perín, ale viac nedokázala zaspáť.

Neustále musela myslieť na to, ako sedela na brehu, sama samučičká, zničená a vnútorne doráňaná kôpka nešťastia.

Silvia sa celý deň necítila dobre. Zjedla kúsok chleba, zapila ho čajom a len čo si ľahla do postele, už aj vstala a utekala jedlo vyvrátiť. *Zjedla som niečo pokazené? Alebo mám nejaký vírus...* uvažovala. Z posledných síl sa vrátila do postele, že si trochu pospí, ale neustále musela myslieť na ten sen. Bola z neho nervózna. Stále dookola sa samej seba pýtala, prečo ten sen prišiel práve teraz, práve v deň jej narodenín, a viac-menej spolu s pohľadnicou. Prečo naň musí neustále myslieť, veď už mávala aj horšie sny, teda aspoň tie, ktoré si pamätala, a nemala s nimi problém. *Že by opäť nejaké znamenie? Zase ju naplo, akoby chcel niekto potvrdiť jej v duchu vyslovenú otázku.* Ešte asi dve hodiny sa jej myšlienky točili v jednom kruhu a otázka *Prečo?* zostávala stále nevypovedaná. *Skúsím napísať matke,* pomyslela si, zatvorila oči a odrazu hneď zaspala.

Ráno Silvia bezmyšlienkovito vstala, nerozmýšľala ani o sne, ani o tom, čo si na konci celej príhody pomyslela a aký záväzok si dala. Poumývala sa, obliekla a zašla za lekárkou, aby ju na týždeň vypísala. Veď v práci nemajú výplatné obdobie a otázky typu: *Ako sa máš?* alebo *Ako si strávila narodeniny?* jej naozaj nechýbali. Chcela si oddýchnuť a zostať sama len so svojimi myšlienkami. Doma povysávala, poumývala podlahu, utrela prach, umyla okná, prezliekla periny, z chladničky povyhadzovala staré potraviny a vyniesla staré sklenené a plastové fľašky do koša. Potom sa osprchovala, šampónom si dvakrát umyla vlasy, pokožku vydrhla peelingovým gélom a oholila si nohy a podpazušie. Učesala sa, vyfénovala si vlasy, urobila si pleťovú masku, vyčistila zuby, najskôr zubnou niťou, potom aj kefkou a pastou, a vytrhala si obočie. Robila to preto, aby sa cítila ako nový človek. Potom si s kancelárskym papierom a perom v ruke sadla za stôl. *Tak, a dost, začínam nový život,* pomyslela si a premýšľala nad tým, čo chce vo svojom živote zmeniť, čo chce ešte dosiahnuť alebo urobiť.

ZAŽIŤ RUSKO
ÍSŤ DO LONDÝNA
LEPŠIE SPOZNAŤ TATRY
PREČÍTAŤ TISÍC KNÍH

NAUČIŤ SA EŠTE JEDEN CUDZÍ JAZYK
ZAČAŤ CHODIŤ NA JOGU
NAUČIŤ SA PIEČŤ
DAROVAŤ PEŇAŽNÚ ČIASTKU NA DOBROČINNÉ ÚČELY
NÁJSŤ SI PRÁCU, KTORÁ BY MA BAVILA
ÍSŤ NA ZIMNÚ DOVOLENKU DO RAKÚSKA
NAVŠTÍVIŤ MAMU VO VÄZENÍ

Silvia si nechala dostatok miesta na to, aby tam mohla priebežne niečo dopísať v prípade, že by jej ešte niečo napadlo. Sedela za stolom, dookola si čítala svoj cieľový lístok a nič sa jej nezdalo ťažšie, ako navštíviť svoju matku vo väzení. K realizácii niektorých cieľov boli potrebné peniaze, a tie sa dajú nasporiť. K uskutočneniu iných zas boli potrebné čas a výdrž, ale navštíviť matku, to chcelo pozbierať odvalu a zahnať hanbu... A to ju bude stáť oveľa viac energie, než zohnať peniaze.

Silvia sa pekne obliekla, vzala svoje doklady a peši sa pobrala do knižnice, aby si trochu vyčistila hlavu. Zaplatila členské a tri knihy si hneď aj odniesla domov. Prvou bol *Zločin a trest* od Dostojevského, druhou *Vítazný oblúk* od Remarqu. Pokiaľ šlo o literatúru, Silvia vždy túžila byť sčítanejšia. V škole čítala nerada, asi preto, že učitelia ich do toho nútili, ale teraz to bolo dobrovoľné, tak sa rozhodla, že to skúsi. No a treťou knihou bol *Veľký výkladový snár*. Po ceste domov sa zastavila na pošte a predplatila si časopis *Pečieme spolu*. Bolo niečo pred piatou, keď si spomenula, že jej kolegyňa nedávno hovorila, že neďaleko jej bytovky chodievala na jogu. Silvia sa prezliekla a bez rozmýšľania sa tam vydala. *Keď už mením život, môžem začať hneď*, pomyslela si.

Domov prišla takmer po štyroch, od únavy nevedela ani nohy zdvíhať. Bola síce fyzicky vyčerpaná, no na druhej strane psychicky povzbudená a pozitívne naladená. *Ešteže som si kúpila permanentku pred hodinou jogy a nie po nej, lebo by ma tam už nikto nedostal*, pomyslela si a usmiala sa na seba v zrkadle. Umyla si zuby, vhupla do pyžama, ľahla si do čerstvo vymenených perín a otvorila knihu od Remarqu. Prečítala prvé štyri strany, kým jej kniha nespadla na nos, a už sa tešila na nové sny, ktoré si vyloží v snári.

Ráno Silvia vstala úplne čerstvá, a hoci ju od včerajšieho cvičenia bolelo telo, radosť na duši sa nedala poprieť. Sadla si za počítač, na profe-

siu zadala svoj životopis a potom sa zaregistrovala do jednej pracovnej agentúry a tiež tam jeden poslala.

„Tak, to by sme mali,“ povedala si nahlas. Vtom zazvonil mobil. *To bude určite z práce*, pomyslela si a rýchlo utekala do kuchyne po mobil.

„Ahoj, mami,“ ozvalo sa na druhej strane linky. „Ako sa máš? Si v práci? Ako si oslavovala narodeniny? Čo je doma nové?“ Silviu zasypalo nespočetné množstvo otázok, akoby dotyčná osoba ani nečakala na odpoveď. „Mimochodom, všetko najlepšie k tvojim narodeninám... Ktoré to už oslavuješ? Štyridsiate šieste... siedme? Prepáč, viem, že volám trochu neskôr, ale zabudla som na to, lebo sme so spolubývajúcimi oslavovali prenajatie nového bytu a mali sme veľa roboty so sťahovaním. Dúfam, že sa nehneváš, však sa nehneváš?“

Bola to Sandra, Silviina dcéra, ktorá už od svojich štrnástich rokov študovala v Anglicku. Sandra sa na základnej škole veľmi dobre učila, a tak sa jej rodičia dohodli, že jej zaplatia prestížnu školu v Anglicku. Po určitej dobe sa jej tam mimoriadne páčilo, možno aj preto, že mala voľnosť od rodičov. Našla si tam priateľov a s príchodom domov sa nikdy veľmi neponáhľala. Všetkým naokolo bolo jasné, že Sandra sa nemieni vrátiť späť na Slovensko.

„Samozrejme, že sa nehnevám, mimochodom, oslavovala som len štyridsiate piate, ale to nič, viem, že máš toho veľa. Čo nové v škole?“

„V škole je fajn, našla som si aj novú prácu v jednej kancelárii, kde vypomáham. Čo sa týka školy, sú tam ku mne veľmi ohľaduplní, a k tomu ešte aj zarábam viac peňazí. No nie je to úžasné? Mami, povedz!“

„To je skvelé. Takže preto ten nový byt? A máš ho vôbec...“

„Prepáč, mami, už budem musieť končiť, práve nám priniesli nový gauč, tak ho ideme dať dokopy a niekam umiestniť. Tak sa pekne drž. Zase sa niekedy ozvem. Ešte raz všetko najlepšie. Pá,“ Sandra prerušila matku a rýchlosťou svetla ukončila hovor.

Silvia sa tešila, že po dvoch dňoch sa môže konečne rozprávať s niekým, kto jej je blízky. Ale v poslednom čase boli telefonáty s dcérou čoraz zriedkavejšie a kratšie. Väčšinou hovorila len o sebe a keď už nemala čo povedať, vždy to podobným spôsobom ukončila.

Silvia si sadla na stoličku. S telefónom v ruke dlho premýšľala nad týmto krátkym rozhovorom. *Každým rokom to bude už len horšie. To jej nestojím ani za to, aby sa so mnou porozprávala dlhšie než päť*

minút? Kedy som z nej vychovala arogantné a sebecké dievča? Silvia bola z dcérinho správania sklamaná. Nevedela, čo si má o tom myslieť, a cítila sa horšie ako v deň svojich narodenín. Zdvihla hlavu a pohľad jej spadol na list papiera s napísanými cieľmi. *Okej, Rakúsko, Rusko, Londýn a darovanie čiastky. Na to budem musieť ešte trochu šetriť, čo tam ešte máme?* Očami prešla všetky body a pozastavila sa pri tom poslednom. *Hm... To som si teda dala...* uvažovala. *No nič, nebudem to brať tak zhurta. Najprv jej asi napíšem. Ale čo napísať? Chýbaš mi? Po toľkých rokoch? Prečo si to urobila? Čo ťa viedlo k tomu, aby si zabila človeka? Ako si sa pri tom cítila? Myslela si pri tom aj na svoju dcéru?* Hlavou jej vírilo množstvo otázok.

Vzala čistý kancelársky papier a začala. Lepšie povedané, chcela začať, ale nevedela ako. Sedela za stolom, najskôr perom klopkala o papier, potom o hlavu, a napokon ho začala hrýzť. Prešla dobrá polhodina, kým špičku pera položila na papier a napísala slovo *mama*. Nechcela napísať ani drahá mama, ani milá mama, ani matka. *Matka* znelo tak, ako keby ani nebola jej. Predsa len predtým, než ju odsúdili, mala Silvia s matkou dobrý vzťah, ba priam ukázkový, vzťah ako z televíznej reklamy. Vždy si boli blízke a o všetkom si hovorili, o malých radoostiach i veľkých starostiach. Preto bola Silvia na matku taká nahnevaná. Nenávidela ju za to, že zruinovala nielen jeden ľudský život, ale aj všetko pekné, čo medzi nimi bolo. Bola na ňu nahnevaná za to, že keď to urobila, nemyslela na dôsledky, ktoré z toho vyplynú. Vždy si rada spomenula na matkin prenikavý smiech, znejúci aj v tom sne, ktorý nedávno mala. Keď boli spolu, smiali sa na každej maličkosti. Aj z tohto dôvodu Silvia musela uznať, že odkedy mamu odsúdili, smiala sa podstatne menej. Jej život sa obrátil naruby, z bielej sa stala čierna a zo dňa sa stala noc. *Dobre teda, úvod by sme mali, pomyslela si. Teraz už len stačí, prečo píšem...*

Silvia sa o čosi poriadnejšie posadila za stôl a prisunula stoličku. Ponaťahovala si ruky, schytila pero a... nič. Nevedela, ako pokračovať. Zamyšlela sa, znovu zdvihla ruky, zhlboka sa nadýchla a... zase nič. Pero šmarila o stôl, vstala, na dúšok vypila pohár vody, aby sa jej trochu rozprúdila krv, a vrátila sa k stolu. „Toto bude asi na dlhšie,“ vrela si potichu. *Mám jej toho toľko povedať, vytknúť, a neviem sa prinútiť dať to na papier? Čo je to so mnou? Ktovie, ako vyzerá. Ktovie, či by som*

ju ešte spoznala. Ktovie, či sa ešte vie tak srdečne smiať. Ktovie, či sa vôbec smeje. Ktovie, či si tam našla kamarátky. Ktovie, či ju tam nebijú ako v amerických filmoch. Ktovie, či sa vie brániť. Ktovie, či na mňa myslí. Ktovie, či ju bolí to, čo urobila. Silviine myšlienky sa nedali spočítať. Mala množstvo otázok, no neprichádzala žiadna odpoveď.

Mama,

píšem prvýkrát, odkedy Ťa odsúdili, a je toho toľko, čo by som Ti chcela povedať, ale zároveň neviem, ako začať. Prečo si mi nikdy nenapísala list, v ktorom by si mi prezradila, prečo si to urobila? Prečo si nepomyslela na to, že týmto činom ukončíš náš dobrý vzťah? Nechápem, ako Ti vôbec napadla myšlienka niekoho zabiť, veď to bol človek. To si tú pani nenávidela až tak, že si ju musela zabiť? Som na Teba nahnevaná, pretože v dôsledku Tvojho činu sa mi zrútil život. Som nešťastnejšia, než som kedy vo svojom živote bola, a za to viním Teba. Už sa nedokážem zo srdca smiať, už nedokážem plakať, keď ma dojme film. Zranila si moje city. Nie... Ty si mi ich nezranila, Ty si mi ich ukradla. Už nie som schopná nič precítiť. Som prázdna ako matrioška, ktorú otvoríš, a v nej nič. Ako si to mohla urobiť???

P. S. V najbližšom čase Ťa prídem navštíviť...

Silvia

Silvia preložila list papiera napoly, potom ho preložila ešte raz a vložila do obálky bez toho, aby si znovu prečítala, čo napísala. Vedela totiž, že by polovicu vecí vyškrtala alebo vôbec nenapísala. Oblizla spojovací prúžok a zalepila. Potom si hlboko vydýchla, ako keby jej zo srdca spadol obrovský balvan. *Zajtra ho odnesiem na poštu*, pomyslela si. Prezliekla sa do pyžama a šla si ľahnúť. Písanie listu ju veľmi vyčerpallo, spotrebovala veľa energie.

Ležala v posteli a premýšľala o spoločných chvíľach s matkou. Spomenula si na deň, keď šla po prvý raz do školy. Mama si k nej kľakla, vzala jej hlávku do rúk a povedala, aby sa k deťom správala vždy pekne, pretože všetko, čo urobí, sa raz dvojnásobne vráti, či už dobré, alebo

zlé. Tento mamin výrok má Silvia v ušiach dodnes a práve od tohto dňa sa ním riadi.

V pamäti sa jej tiež vynorilo, ako ju mama v školský deň vzala na výlet električkou do Tatier, kúpila jej osemsmervky, vzala ju do cukrárne a kúpila jej hračku, zatiaľ čo iné deti museli sedieť v laviciach a učiť sa vybrané slová. Tieto výlety neboli časté, preto Silvii utkveli v pamäti.

Mama na šijacom stroji rada šila rôzne veci na oblečenie, či už pre seba, alebo pre svoju dcéru, a Silvia zbožňovala sedieť pri nej, pozorovať ju a rozprávať sa o všedných veciach. Zvuk stroja jej nikdy nešiel na nervy, práve naopak, pripomínal jej domov. Mama jej šila veci pre bábiky a Silvia mala vždy najkrajšie oblečené bábiky spomedzi všetkých kamarátok. Dokonca jej ušila aj topánky a rôzne kabelky, aby sa bábike hodili k oblečeniu.

Silviina mama mala na všetko odpoveď. Vždy, keď sa jej Silvia na niečo spýtala, dostala aj polhodinovú prednášku o danej téme, ktorá ju prinútila premýšľať, a nakoniec zistila, že kopec vecí spolu súvisí. Mama vedela neskutočne pracovať so slovíčkami, mala dar reči, ktorý jej Silvia len potichu závidela. Ak hovorila nejaký príbeh zo svojej mladosti, čo sa stávalo veľmi zriedka, vedela opísať scénu, ľudí, niekedy dokonca aj napodobniť ich prízvuk. Silvia síce vedela, že mama vyrastala v opatere starých rodičov, že bývala v Nálepko, kde je v okolí krásna príroda, ale o jej detstve či dospievaní sa nikdy veľa nedozvedela. Vždy, keď Silvia predostrela tému matkiných detských čias, mama sa z toho vedela vykrútiť ako majster.

2.

„Klára, máte tu list. Myslím, že za celých päť rokov, čo ste tu, som nemala tú česť priniesť vám poštu. Alebo sa mýlim?“ poznamenala dozorkyňa so značným prekvapením v tvári.

„Je naozaj pre mňa?“ spýtala sa Klára neveriacky.

„No, ak ho nechcete...“

„A od koho to je?“ zareagovala pohotovo.

„To ja neviem. Ak sa to chcete dozvedieť, budete ho musieť otvoriť. Adresa odosielateľa nie je uvedená.“

„Ďakujem.“

Dozorcovia mali Kláru radi. Bola bezproblémová a dalo sa s ňou aj celkom inteligentne porozprávať, preto nechápali, ako je možné, že sa ocitla vo väzení.

Klára si svoj list vzala do cely. Zdieľala ju ešte s jednou väzenkyňou, ktorá kvôli zápalu pľúc už týždeň ležala vo väzenskej nemocnici. Oprela ho o stenu a nervózne sa začala prechádzať. List však nespustila z očí. Premýšľala, kto by jej mohol písať. Písmo na obálke by síce mohlo patriť jej dcére, ale neverila, že by jej odpísala. Klára sa v podstate domnievala, že dcéra jej pohľadnice bez prečítania vyhadzuje. *Kto by ešte prichádzal do úvahy? Že by to bola nejaká úradná zásielka? Nie, nie, to všetko predsa vybavuje vedenie väznice. Kto potom? A vôbec, mám to brať ako dobré alebo zlé znamenie? Ak je ten list od Silvie, je to dobré alebo zlé? Čo ak sa jej niečo stalo? A čo ak je od Sandry, že sa Silvii niečo stalo? Alebo naopak? Čo teraz? Mám ho otvoriť? Čo ak sa jej niečo stalo a ja jej nebudem vedieť pomôcť, lebo som tu zatvorená?* Klára nevedela, čo podniknúť. Ľahla si na posteľ, od nervozity poklepkávala nohou a stále sa pozerala na list.

Klára bola šesťdesiatpäťročná žena so sivými vlasmi. Tvár takmer bez vrások, hnedé oči. Keď sa na ňu človek lepšie zahľadel, hneď si mohol všimnúť, že za mlada to bola určite krásavica s plnými perami a dekoltom. Postavou bola nižšia a trochu moletnejšia, čo bolo spôsobené obmedzeným pohybom vo väznici. Predtým, než sa dostala za mreže, bola vždy dokonale upravená, ale nie prehnane, len tak, aby bolo vidieť, že sa o seba stará. Odkedy ju odsúdili, prestala o seba dbať, pretože jej nezáležalo na ľuďoch, ktorí ju tu obklopovali.

Ležala na posteli, myšlienky jej lietali kade-tade. Zrazu rýchlou šípou vyskočila na rovné nohy a schmatla list. Trasúcimi sa rukami ho opatrne otvorila, aby ho náhodou neroztrhla, nepoškodila nejaké dôležité informácie, a prečítala obsah správy. Keď si prečítala poslednú vetu, zostala ako omráčená.

„Ona ma príde pozrieť,“ povedala nahlas. „Ona ma príde pozrieť,“ zopakovala druhýkrát s prekvapením v hlase. Na Klárinej tvári sa najskôr objavil úsmev, no potom začala uvažovať. *Ak Silvia príde, uvidí ma takúto zostarnutú. O čom sa budeme rozprávať? Čo jej poviem, prečo som to urobila? Určite sa bude vypytovať, veď prečo by sem inak chodi-*

la? Pravdu jej povedať nemôžem... Ako to teraz urobím? Ako to urobiť, aby som nezranila jej city, ako sa vyhnúť rozhovoru s ňou?

Klára síce Silvii do pohľadnice napísala, že ju potrebuje vidieť, avšak neverila, že by k tomu niekedy došlo. Neverila, že by dcéra nabrala odvahy a navštívila ju vo väznici. Vo chvíli, keď písala pohľadnicu, to bolo čisto hypotetické. Päť rokov neprichádzala žiadna odpoveď a teraz prišla odpoveď aj so správou o návšteve. Na to nebola pripravená.

Klára si s ťažkou hlavou ľahla. Dlho nevedela zaspáť, vymýšľala scenáre, aké by to bolo, keby Silvia naozaj prišla do väznice. Predstavovala si, že jej bude nadávať, že spolu budú plakať, že budú sedieť oproti sebe bez jediného slova. *To by bolo asi najhoršie*, napadlo jej.

Klára ráno vstala celá dolámaná a unavená, akoby bojovala proti Napoleonovmu vojsku. Vstávala zavčasu. Keďže vedela šiť, zaradili ju do čistiarne, kde opravovala poškodenú bielizeň. Práca nebola nič moc, ale robila to, čo ju baví, a mala svoj pokoj. Klára si vo väznici nikdy nenašla spriaznenú dušu. Sem-tam prehodila nejaké to slovo o počasí alebo o jedle. Nikdy však nehovorila o sebe, o svojej minulosti, a už vôbec nie o budúcnosti. S tou ani veľmi nepočítala.

Dnes v práci veľmi nenapredovala. Hoci bola vždy veľmi šikovná, dnes jej to nešlo. Zle poprišívava látky, a tak to musela vypárať a znovu zašiť. Stále dookola si predstavovala, ako sedí so Silviou v miestnosti pre návštevy, ako sa pozerajú na seba a niet toho, kto by začal rozpravu. *Ako to len urobiť, aby som sa pred Silviu nedostala s hanbou v očiach... Ako jej vysvetliť svoje počínanie... Ako to len urobiť...* premýšľala Klára úpenlivo.

Na druhý deň, keď dozorkyňa robila zvyčajnú pochôdzku, Klára sa jej dotkla a spýtala sa, či by pre ňu mohla niečo urobiť.

„Prosím, mohli by ste mi zohnať hrubý zošit, najmenej päťstostranový? Ak by ste taký nezohnali, môžu byť aj dva s rovnakým počtom strán.“

„A prečo by som to robila?“ odsekla dozorkyňa prísne, no bolo to viac-menej z titulu dozorkyne než z titulu ľudskej bytosti. Verila, že Klára nie je taký zlý človek, ako o nej počula a ako to videla v jej osobných spisoch.

„Prosím... Odvdáčim sa vám.“

„Tak teda, kedy to potrebujete mať?“

„Čím skôr, tým lepšie,“ povedala Klára. Najradšej by dozorkyni povedala, že už včera bolo neskoro, ale vedela, že ju nemôže súriť. Robí jej predsa láskavosť.

„Dnes mám cestu do mesta. Zajtra vám to prinesiem.“

„Veľmi pekne ďakujem...“ povedala Klára úprimne.

3.

Odvtedy, čo Silvia napísala a poslala mame list, uplynul mesiac. Za iných okolností by už aj zabudla, že vôbec nejaký poslala, ale v tomto prípade jej to svedomie nedovolilo. Keď sa už raz rozhodla, že zájde za mamou, tak tam pôjde. Nemala rada prázdne reči, najmä ak niečo slúbila samej sebe, vždy to chcela dodržať. Návšteva väznice síce nebola vec, do ktorej by sa človek hrnul, ale dnes sa Silvia rozhodla. Práve dnešok bol pre ňu deň s veľkým D.

Sadla do autobusu, ktorý ju mal odviezť do väzenského zariadenia v Nitre, kde sedela jej matka. Po dlhých piatich rokoch sa stretnú. Keď Silvia u vodiča kupovala cestovný lístok, triasli sa jej ruky a bola nervózna. Sadla si k oknu hneď za neho a premýšľala. Premýšľala tak úpenlivo, že človek s lepším sluchom by ju snád' aj počul. Rozmýšľala, ako sa zachová, keď uvidí matku. Objíme ju, nakričí na ňu, rozplače sa alebo ju, nebudaj, udrie???

Silvia tiež uvažovala nad tým, aký má mama hlas, či sa bude smiať, či vôbec bude dôvod na smiech, či je vychudnutá alebo, naopak, pribrala, či si farbí vlasy alebo ich má sivé... Potom v duchu preberala, o čom sa budú baviť, či budú žartovať a smiať sa, ako to zvykli robievať v minulosti, či sa dostanú rovno k hlavnej podstate, prečo mama spáchala tento ohavný čin, a ak áno, z koho iniciatívy to bude.

Silviu od toľkého premýšľania rozbolela hlava. Bola nervózna, rozrušená, ale hlavne zvedavá. Podobný pocit už dlho nezažila. Naposledy pri narodení svojej dcéry.

„Nasleduje zastávka Nitra,“ zaznelo z vodičovho mikrofónu. Tak, a je to tu. Silvii sa ešte väčšmi rozbúchalo srdce, hoci aj to, ako jej búchalo pred polhodinou, stačilo na menší srdcový kolaps. Vystúpila z autobusu, porozhliadla sa okolo seba a zašla na informácie, aby zistila, ako

sa dostane do väznice. Hoci to veľmi dobre vedela, pretože si to deň vopred pozrela na internete, v kútiku duše dúfala, že jej na informáciách povedia, že väznica má dnes sanitárny deň alebo vyhorela, skrátka nejaký dôvod, aby tam nemusela chodiť. Nič také sa však nestalo, len pani za okienkom sa na Silviu pozrela, akoby ona sama ušla z väznice, a povedala jej, že sa tam dostane mestskou dopravou, linkou číslo 3.

Silvia mala ešte trochu času, a tak si v automate kúpila silnú kávu. Vedela síce, že by ju nemala piť, už aj tak mala dosť vysoký tlak, ale dúfala, že jej aspoň ustúpi bolesť hlavy.

Prišiel autobus MHD. Silvia nastúpila, dvere sa zatvorili a bez ohľadu na to, či sa niekomu do väznice chcelo, či nie, autobus sa dal rýchlo do pohybu. Keby záležalo na Silviinom názore, kludne by mohol ísť aj sli- mačím tempom, aj to by bolo prirýchlo. Nechcelo sa jej tam, vôbec sa jej tam nechcelo, práve preto, že bola tak blízko.

Keď vodič zastavil pred väznicou, Silvia očervenela v tvári a začínalo jej byť nevoľno. Nasilu vystúpila a keď sa zatvorili dvere a autobus sa pohol, prudko sa otočila, že znovu nastúpi, ale už bolo neskoro.

Na zastávke s ňou vystúpila ešte jedna pani, ktorá sa rezkým tem- pom vydala smerom k väznici. Mohla mať okolo päťdesiat rokov. *Kto- vie, koho ide navštíviť. Dcéru, vnučku... alebo matku? Je vidieť, že sem chodí pravidelne, už sa neostýcha.* Silvia paniu nasledovala, tá sa určite vyzná.

Po úvodných zdvorilostiach pri bráne dostala Silvia do ruky formulár, kde mala vypísať svoje osobné údaje a uviesť, koho sa chystá navštíviť, čo návšteve priniesla, a v akej hodnote. Pani pred ňou to rutinne vy- písala, podala službukonajúcemu a potom ju poslali do čakacej miest- nosti. Silvia roztraseným písmom pomaličky pokračovala vo vypisova- ní. Kým odovzdala svoj formulár, mihli sa okolo nej už ďalší dvaja ľudia, ktorí prišli navštíviť svojich blízkych.

„Ach, pani Klára Sedmáková, tak tú nikto nenavštívil už veľmi dlhý čas,“ poznamenal úradník, ktorý prevzal tlačivo. „Vy ste jej kto?“

„Ja som jej... dcéra,“ povedala Silvia veľmi pomaly.

„Stratená a znovunájdená dcéra...“ utrúsil s ironickým úsmevom bez toho, aby sa na ňu pozrel.

Silvia túto poznámku prepočula a hneď ju zaviedli do miestnosti, kde sa stretávajú príbuzní s odsúdenými. Videla tam paniu, ktorá s ňou

prišla autobusom. Naozaj prišla za svojou dcérou, teda zrejme to bola dcéra. Potom tam videla aj tých dvoch, ktorí ju predbehli pri vypisovaní tlačív. Všetci títo ľudia pôsobili uvoľnene, akoby sa takéto návštevy koňali pravidelne každý týždeň už niekoľko rokov.

Silvia si sadla k voľnému stolu v kúte, kde bolo najmenej svetla, akoby sa bála, že sa s matkou budú musieť na seba pozerieť. Bolo jej neuveriteľne horúco. Vyzliekla si kabát, dokonca aj tenký sveter, ktorý mala pod ním, a netrpezlivo čakala. Poobzerala sa po miestnosti. Pani z autobusu sa usmievala na dcéru, obe mali dobrú náladu. *Určite ju už čochvíľa pustia*, pomyslela si Silvia a začala si od nervov podupkávať nohou. *To čakanie je neskutočné. Nech už príde mama, nech to mám už za sebou, nech sa už niečo deje. Neznášam takýto pocit bezmocnosti*, hovorila si v duchu.

Po pätnástich minútach, keď si Silvia začala už aj obhrýzať nechty, čo robievala zriedkakedy, sa otvorili dvere. Vošiel dozorca a Silvia vedela, že za ním musí nasledovať mama, pretože každý návštevník v miestnosti sa už s niekým zhováral. V momente zdrevenela, srdce sa jej rozbúchalo a... dvere za dozorcami sa zatvorili. *Ako je to možné? Kde je mama? Prečo neprišla?* Silvia nechápala. Dozorca smeroval priamo k nej.

„Vy ste pani Kollárová?“ spýtal sa zdvorilo, keď k nej podišiel bližšie.

„Áno. Kde je moja mama? Už dlhšie tu na ňu čakám, prečo tu nie je? Dúfam, že sa jej nič nestalo...“

„Nie, pravdepodobne sa len zľakla, pretože vás odmieta vidieť.“

„Ako že odmieta?“ Silvia nevedela, ako má zareagovať na to, čo práve počula.

„Prosto odmieta. To sa občas stáva, keď väzenkyne nikoho zo svojej rodiny dlho nevideli.“

„Ale veď mi písala, že ma chce vidieť!“

„Ja za to nemôžem. Nehnevajte sa, nemôžem ju nútiť. Nechala mi tu pre vás zošit, ktorý vám mám odovzdať, vraj aby ste si ho prečítali,“ povedal a položil zošit na stôl. Potom sa pomaličky otočil a odkračal dverami, ktorými prišiel.

Silvia zostala sedieť na svojom mieste ako obarená kôpka nešťastia, ktorú nielen opľujú, ale ešte aj zbijú a dokopú. Nechápala to. Čakala naozaj všetko, ale toto nie. Myslela si, že najhoršie bude, že budú